

İSTANBUL ŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
KURUMSAL AKADEMİK ARŞİV VE AÇIK ERİŞİM YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu yönergenin amacı, İstanbul Şehir Üniversitesi öğretim elemanları ve lisansüstü öğrencilerinin yaptıkları araştırmalar ve entellektüel ürünlerinin erişilebilirliğini, görünürlüğünü, kullanımını ve etkisini artırmak; araştırmalardan üretilen yayınları daha etkin yönetebilmek, kamu kaynaklarıyla desteklenen araştırmalardan üretilen yayınlara serbestçe erişimi desteklemektir.

(2) Üniversitede yapılan bilimsel çalışmaların görünürlüğünün artırılması yoluyla sanayi ve özel sektör ile daha fazla işbirliği yapılmasına, daha çok proje desteği alınmasına ve başka üniversitelerle daha çok ortak çalışma yapılmasına da katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu yönerge İstanbul Şehir Üniversitesi tarafından 1 Ocak 2010'dan bu yana yayımlanan tüm; *makaleler, konferans bildirimleri, tezler, araştırma raporları, çalışma belgeleri, kitaplar, kitap bölümleri, projeler, açık ders materyalleri, etkinliklerin her formattaki çıktıları, Kütüphanedeki kişisel koleksiyonlar, kurumsal resim ve fotoğraflar ile diğer tür yayınlar ve araştırma çıktılarının* toplanıp, uluslararası standartlara göre düzenlenip, uzun dönemli olarak korunup, kullanım istatistiklerinin alınabileceği, yerli ve yabancı araştırmacıların serbestçe erişebileceği, açık erişim standartlarını destekleyen bir "Kurumsal Akademik Arşiv Sistemi" (ŞEHİR earşiv) kurulmasını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) İstanbul Şehir Üniversitesi Kurumsal Arşiv ve Açık Erişim Yönergesi 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 4 (c), 12 (c) ve 42 (d) maddeleri ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 02.04.2014 tarih ve 19957 sayılı yazılarına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Açık Erişim: Bilimsel içerikli çalışmalara internet ortamında serbestçe erişimi,
- b) Açık Erişim Danışma Kurulu: Üniversitenin açık erişim politikası konusunda çalışma yaparak üniversiteye görüş bildirecek danışma kurulunu,
- c) Ambargo: Yayının Üniversite tarafından kabul edilen nedenlerle belli sürelerle tam metninin erişime açılmaktan muaf tutulmasını,
- ç) Bilgi Teknolojileri: İstanbul Şehir Üniversitesi Bilgi Teknolojileri Direktörlüğünü,
- d) Bölüm Başkanlıkları: İstanbul Şehir Üniversitesi akademik bölümlerini,
- e) Enstitüler: İstanbul Şehir Üniversitesi enstitülerini,
- f) Fakülteler: İstanbul Şehir Üniversitesi fakültelerini,
- g) İdari Birimler: İstanbul Şehir Üniversitesi Direktörlüklerini ve Genel Sekreterliğe bağlı birimleri,
- ğ) Kütüphane: İstanbul Şehir Üniversitesi Kütüphane Direktörlüğünü,
- h) ŞEHİR earşiv: İstanbul Şehir Üniversitesi tarafından üretilen bilimsel çalışmaların dijital ortamda toplandığı, uluslararası standartlara göre düzenlenip, uzun dönemli olarak saklandığı, serbestçe hizmete sunulduğu kurumsal akademik arşivi,
- ı) Şehir mensupları: İstanbul Şehir Üniversitesi öğretim elemanları, personeli ve öğrencilerini,

- i) TTO: İstanbul Şehir Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi Direktörlüğünü,
j) Üniversite: İstanbul Şehir Üniversitesi,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev ve Sorumluluklar, Araştırma Verilerinin Yönetimi, Açık Erişimli Dergilerde Yayınlama ve Açık Erişim Danışma Kurulu

Görev ve sorumluluklar

MADDE 5- (1) Üniversitenin tüm öğretim elemanları;

a) Mümkünse yayınlarının telif haklarını kendi üzerlerinde bulundurur ya da yayınlarına en geniş erişim hakkı sağlayacak (örneğin Creative Commons copyright licenses CC BY) lisansları yayıncılarına teklif ederler.

b) Yayın yılına bakılmaksızın kitap, kitap bölümü, rapor, çalışma belgesi vb. tüm yayınlarını ve araştırma çıktılarını ŞEHİR e-arşiv’de depolarlar.

c) Yayıncının izin verdiği koşullar doğrultusunda yayının ön baskı, son baskı veya yayıncı versiyonunun (pre-print, post print, publisher's version) tam metinlerini ŞEHİR e-arşiv aracılığıyla erişime açarlar. Yayınların ŞEHİR e-arşiv’de depolanması hiç bir şekilde yazarların yayıncı tercihini ve yayın mecrasını sınırlamaz.

ç) Açık erişim politikası belli olmayan yayıncıların dergilerinde yayınlanan makalelerin tam metinlerini ŞEHİR e-arşiv’e koymak için yayının yazarı ve kütüphane işbirliği içinde ilgili yayıncı ile gerekli görüşmeleri yaparlar.

(2) Lisansüstü öğrencileri;

a) Tezlerinin açık erişime konulması için tezin teslimi sırasında izin formunu imzalayarak tezin basılı ve elektronik kopyaları ile birlikte Enstitülere teslim ederler. Enstitüler imzalı form ile tezin basılı ve elektronik kopyalarını en geç 2 hafta içerisinde Kütüphaneye imza karşılığı iletirler.

b) Öğretim elemanları ve lisansüstü öğrencileri yayınlarının ve tezlerinin tam metinlerini, nedenlerini Üniversiteye belgelemek kaydıyla (örneğin, patent alma, ulusal güvenlik vb. gibi) bir süreliğine ŞEHİR e-arşiv aracılığıyla erişime açmaktan muaf tutulabilirler. Bu yayınlar için en uzun ambargo süresi 12 aydır. Belirlenen ambargo süresi sonunda tam metin sistem tarafından otomatik olarak genel kullanıma açılır.

(3) Üniversite, ŞEHİR e-arşiv’de depolanan araştırma sonuçlarının derlenmesini, düzenlenmesini ve korunmasını güvence altına alır. ŞEHİR e-arşiv’in kurulmasından ve teknik olarak yönetiminden Kütüphane ve Bilgi Teknolojileri sorumludur. ŞEHİR e-arşiv içeriğinin uluslararası standartlar doğrultusunda düzenlenmesi, sağlıklı ve verimli biçimde işletilmesi ve gerekli güncellemelerin yapılması Kütüphane’nin sorumluluğundadır. Üniversitenin bilimsel müktesebatının ŞEHİR e-arşiv’e sağlıklı biçimde aktarılmasında TTO, Bölüm Başkanlıkları ve Enstitüler, Kütüphane ile işbirliği yapar ve gerekli bilgileri sağlarlar.

(4) Bu yönergenin 2. maddesinde sıralanan yayınlardan 2014 yılı sonuna kadar yayınlanmış olanlar Kütüphane tarafından ŞEHİR e-arşiv’e aktarılır.

(5) 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren Bölüm Başkanlıklarının gözetiminde olmak kaydıyla yayınlanmış bütün bilimsel ve akademik çalışmalar çalışmayı yapan ilk yazar tarafından ŞEHİR e-arşiv’e girilir.

(6) İdari birimler de akademik birimler gibi ürettikleri çıktıları ŞEHİR e-arşiv’e eklerler.

(7) ŞEHİR e-arşiv’e eklenen yayınların bibliyografik bilgileri Kütüphane’deki uzmanlar tarafından standartlara uygunluğu kontrol edilerek ve gerektiğinde düzeltmeler yapılarak yayınlanır.

(8) Üniversite mensupları tarafından üretilen yayınların ŞEHİR e-arşiv’de yer alıp almadığının kontrol edilmesi için her yıl Fakülteler yıllık YÖK denetlemesi için hazırladıkları raporun yayın bilgisi ile ilgili kısmını Kütüphane ile paylaşırlar. Kütüphane ŞEHİR e-arşiv üzerinde yaptığı karşılaştırmanın sonucu hakkında fakülte yönetimlerini bilgilendirir.

(9) 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren akademik yükseltmelerde ŞEHİR e-arşiv’deki bilgiler dikkate alınır. Üniversite akademik birimlerinin çalışmaları ile ilgili bilgileri ayrıca toplamaz, gerektiğinde ŞEHİR e-arşiv’den alır.

(10) Kamu kaynakları ve Üniversitenin desteği ile hazırlanan projeler sonunda üretilen araştırma verilerinin açık erişime konulması için TTO’nun da katılımı ile yapılan çalışmalar ve “Açık Erişim Danışma Kurulu”nun görüşleriyle Üniversite yönetimine sunulur.

Araştırma verilerinin yönetimi ve açık erişimli dergilerde yayınlama

MADDE 6- (1) Üniversite öğretim elemanlarını kamuya açık araştırma raporlarında kanıt işlevi gören ve/veya hakemli yayınlarda referans verilen tüm araştırma veri setlerini kurumsal arşivde veya uygun başka bir açık veri arşivinde depolamak için teşvik eder. Böylelikle Avrupa Birliği projeleri için zorunlu olan araştırma verileri yönetim planı (Research Data Management Plan) ve bu verilerin açık erişime konulması için gerekli altyapı da oluşturulmuş olacaktır.

(2) İstanbul Şehir Üniversitesi bilimsel yayınlara açık erişimi teşvik eder ve yayınların açık erişim dergilerde (gold open access) yayımlanması için destek verir. Depolamayı kolaylaştırmak, arşivin kullanımı için araştırmacıları eğitmek, telif hakları hakkında bilgi sağlamak, veri yönetim planlarını incelemek ve koruma planı geliştirmek için araştırmacılara yardımcı olur.

Açık erişim danışma kurulu

MADDE 7- (1) İlk üç yıl içerisinde her yıl iki defa, üç yıldan sonra takip eden her yıl, yılda bir defa İstanbul Şehir Üniversitesi Açık Erişim Yönergesini gözden geçirmek, gelişmeleri değerlendirmek ve gerekli gördüğü hallerde politikayı revize etme veya değiştirme çalışmaları yapmak üzere Açık Erişim Danışma Kurulu oluşturulur.

(2) Kurul; Rektör veya görevlendireceği rektör yardımcısının başkanlığında şu kişilerden oluşur:

- a) Senato temsilcisi,
- b) Enstitü temsilcileri,
- c) Fakülte temsilcileri,
- ç) Kütüphane Direktörü.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yürürlük ve Yürütme

Yürürlük

MADDE 8- (1) Bu yönerge Mütevelli Heyetin onayı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9- (1) Bu yönergeyi İstanbul Şehir Üniversitesi Rektörü yürütür.